

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim za 2009 r.

Wstęp.....	
3	
1. Poziom i stopa bezrobocia.....	4
2. Analiza bezrobocia według zawodów.....	8
3. Analiza ofert pracy według zawodów.....	10
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	12
5. Wnioski.....	16

Wstęp

Bezrobocie stanowi nadal jeden z największych problemów politycznych a przede wszystkim społecznych w Polsce. Do przeciwdziałania skutkom bezrobocia muszą się włączyć zarówno władze samorządowe jak i państwowe. Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga dobrze działającego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Temu właśnie celowi powinien służyć monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Przez monitoring należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, które mają wpływ na kształtowanie popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Celem niniejszego opracowania jest analiza lokalnego rynku pracy w powiecie starachowickim w 2009 r. Informacje zawarte w Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny pomóc w:

- określeniu zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy szkoleń dla osób bezrobotnych,
- prowadzeniu odpowiadającej realnym potrzebom lokalnego rynku pracy, gospodarki środkami z Funduszu Pracy, którymi dysponuje Urząd na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazywanie doradcom zawodowym, zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz wskazywanie zawodów, na które maleje zapotrzebowanie,
- wskazywaniu zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy, które mogą być wykorzystywane przez szkoły zawodowe i ponadgimnazjalne w procesie kształcenia młodzieży,
- pomocy w planowaniu działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

Podstawą opracowania są:

- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert” stan na koniec 2009 r.,
- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 :Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” stan na koniec 2009 r.

1. Poziom i stopa bezrobocia

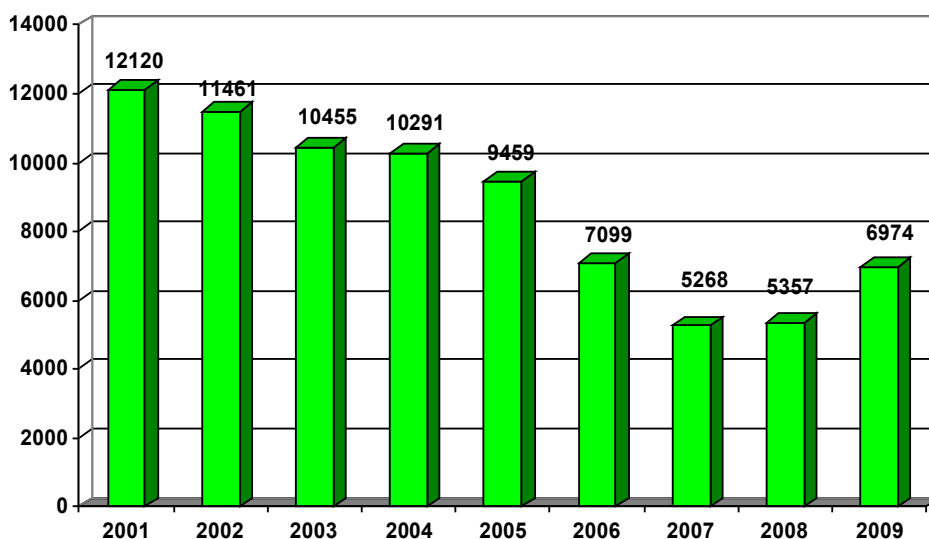
Powiat starachowicki jest jednym z trzynastu powiatów w województwie świętokrzyskim. Powiat zajmuje 524 km² powierzchni, zamieszkuje go 96.500 osób. W skład powiatu wchodzi pięć gmin: Starachowice (54.000 mieszkańców), Brody (11.000 mieszkańców), Mirzec (8.500 mieszkańców), Pawłów (15.500 mieszkańców) oraz Wąchock (7.500 mieszkańców). Starachowice są trzecim co do wielkości miastem województwa świętokrzyskiego. Obszar powiatu starachowickiego objęty jest działaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach. Powiat ma charakter przemysłowo – rolniczy. Przemysł skupiony jest głównie w Starachowicach, natomiast rolnictwo opiera się o małe gospodarstwa rodzinne.

W ostatnim kwartale 2008 r., w związku z kryzysem gospodarczym, jaki dotknął Polskę, nastąpił wzrost bezrobocia w kraju, województwie a tym samym w powiecie starachowickim. Pomimo niezłej sytuacji gospodarczej Polski na tle innych krajów Unii Europejskiej, w powiecie starachowickim odczuwalny jest wzrost bezrobocia i na razie nie widać tendencji do poprawy sytuacji na rynku pracy. Wraz ze wzrostem stanu bezrobocia, nastąpił spadek ofert pracy, którymi dysponował Urząd.

Poziom bezrobocia w latach 2001 – 2009 pokazuje poniższy wykres:

Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowił 32,2

Poziom bezrobocia na koniec roku w latach 2001-2009

% (29,6% w 2008 r.), w tym udział kobiet z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie kobiet bezrobotnych stanowił 30,5 % (31,0% w 2008 r.).

Na dzień 31 grudnia 2009 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach zarejestrowanych było 6974 osób bezrobotnych. W porównaniu do 31 grudnia 2008 r. nastąpił wzrost o 1617 osób bezrobotnych. Na dzień 31 grudnia 2009 r. z prawem do zasiłku zarejestrowanych było: 1491 osób (spadek w stosunku do 2008 r. nastąpił o 96 osób). Udział

bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 21,4 %. Na koniec ubiegłego roku zarejestrowanych kobiet w PUP w Starachowicach było 3454. Wzrost w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. nastąpił o 348 kobiet. Wśród zarejestrowanych kobiet 597 posiadało prawo do zasiłku, co stanowiło 17,3 % udziału bezrobotnych kobiet z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet.

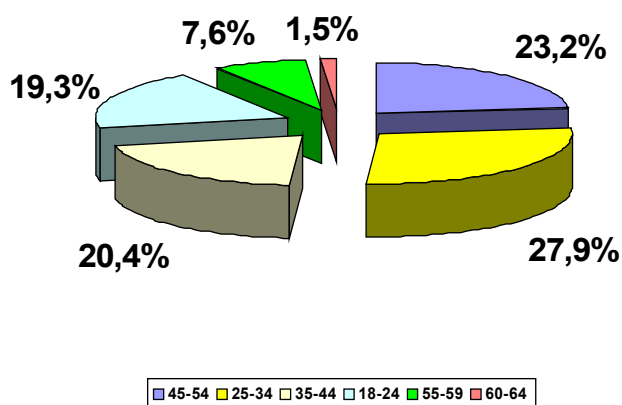
Ponadto w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach pozostawały 352 osoby bezrobotne niepełnosprawne, a także 108 osób poszukujących pracy. Zarejestrowanych było także 5871 osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym: osób do 25 roku życia – 1349, powyżej 50 roku życia – 1501, długotrwale bezrobotni – 3021 osób.

Stopa bezrobocia na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła: w powiecie starachowickim 17,5 %, w województwie świętokrzyskim 14,7 % oraz w kraju 11,9 %.

Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach ze względu na wiek przedstawia poniższa tabela i wykres.

Lp	wiek	liczba bezrobotnych ogółem	udział %	liczba bezrobotnych kobiet
1.	18 - 24	1349	19,3	682
2.	25 - 34	1947	27,9	1064
3.	35 - 44	1421	20,4	763
4.	45 - 54	1621	23,2	762
5.	55 - 59	530	7,6	183
6.	60 - 64	106	1,5	---

Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Ilość osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach wiekowych od lat nie ulega zmianie. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata. Jest to niepokojące zjawisko, są to bowiem osoby, które kończą szkoły, uzyskują zawód, są w pełni sił twórczych. Brak ofert pracy powoduje, że nie mogą rozpocząć kariery zawodowej. Pomimo że pracodawcy zainteresowani są zatrudnianiem osób w tym przedziale wiekowym, Urząd nie dysponuje atrakcyjnymi ofertami pracy dla tych osób. Z poszukiwaniem pracy przenoszą się poza powiat starachowicki.

Druga grupa to osoby w wieku 45 – 54 lata. W tej grupie najwięcej jest osób długotrwale bezrobotnych, posiadających niskie kwalifikacje. Przeważają tu osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Osobom tym trudno odnaleźć się na rynku pracy. Nie są one zainteresowane przekwalifikowaniami i szkoleniami. Wiedza, którą zdobyli, nie jest przydatna w dzisiejszych czasach.

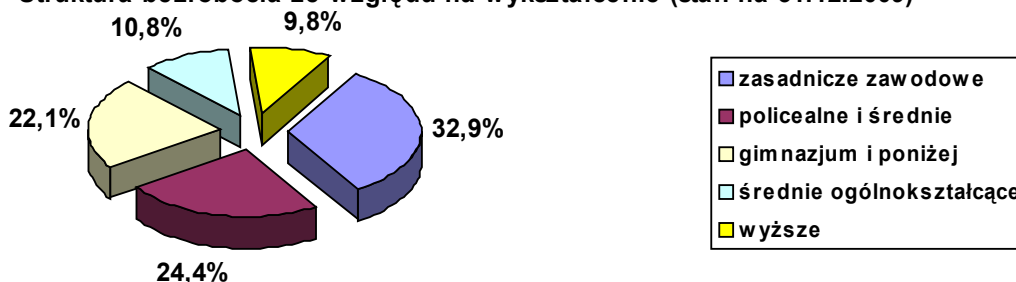
Trzecia kategoria osób to osoby bezrobotne w grupie wiekowej 35 – 44 lata. Na ogół w tej grupie wiekowej najwięcej jest osób posiadających kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Osoby z tej grupy zainteresowane są szkoleniami, przekwalifikowaniem się, a także otrzymaniem środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej.

Stosunkowo dużo rejestruje się osób w grupie wiekowej 18 – 24 lata. Są to przeważnie absolwenci szkół. Osoby z tej grupy wiekowej korzystają z ofert stażowych, kursów. Większość podejmuje dalszą naukę w szkołach dziennych i zaocznych.

Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Starachowice ze względu na wykształcenie przedstawia tabela oraz wykres.

<i>l.p.</i>	<i>wykształcenie</i>	<i>2008 ogólna liczba</i>	<i>2008 kobiety</i>	<i>2009 ogólna liczba</i>	<i>udział %</i>	<i>2009 kobiety</i>	<i>spadek/wzrost</i>
1.	zasadnicze zawodowe	1684	855	2295	32,9	945	611
2.	policealne i średnie	1385	881	1700	24,4	940	315
3.	gimnazjum i poniżej	1156	542	1543	22,1	619	387
4.	średnie ogólnokształcące	633	482	752	10,8	518	119
5.	wyższe	499	346	684	9,8	432	185

Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie (stan na 31.12.2009)

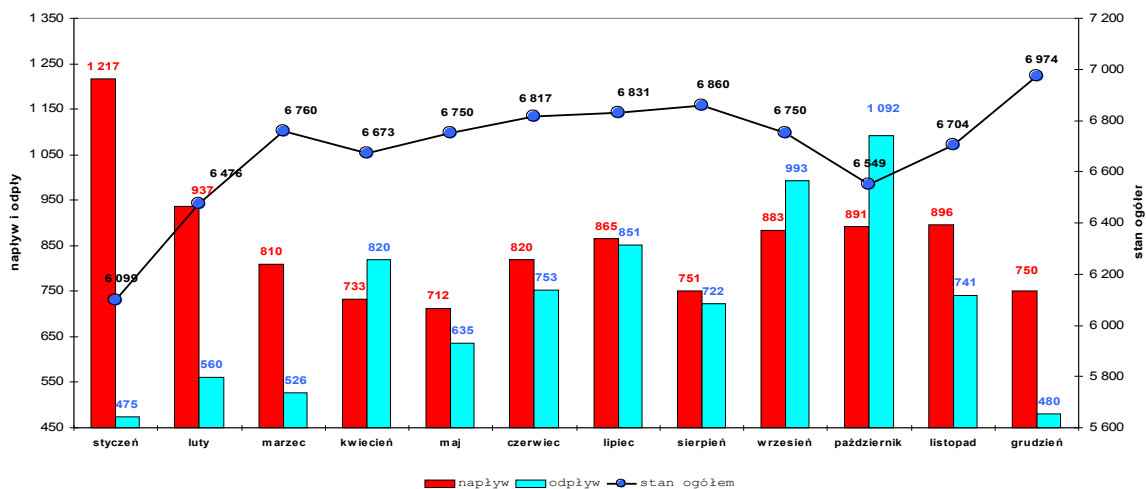
Wzrost nastąpił we wszystkich grupach związanych z wykształceniem. Najwięcej, bo 2295 osób zarejestrowało się z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Następnie

z wykształceniem gimnazjalnym 1543 osoby. W 2009 r. zarejestrowało się dużo osób z wykształceniem wyższym tj. 684 osoby (wzrost do 2008 r. nastąpił o 185 osób).

Kryzys gospodarczy powoduje, że osobom bezrobotnym bez względu na poziom wykształcenia, trudno jest znaleźć odpowiednią pracę. Na pewno najłatwiej zatrudnienie znajdują osoby lepiej wykształcone, posiadające różne uprawnienia zawodowe oraz doświadczenie zawodowe. Trudności w poszukiwaniu pracy związane są także z rynkiem pracy jaki istnieje w powiecie starachowickim. Wiele osób pomimo dobrego przygotowania zawodowego nie znajdzie pracy na lokalnym rynku pracy, ponieważ nie ma zakładów pracy we wszystkich branżach.

Stosunkowo niedużo zarejestrowanych jest osób z wykształceniem średnim i policealnym. Świadczy to o tym, iż młodzi ludzie kończący szkoły podejmują dalszą naukę w szkołach dziennych, znajdują zatrudnienie poza powiatem, wyjeżdżają do pracy za granicę. Stan bezrobocia zależy od „napływu”, czyli liczby osób rejestrujących się jako bezrobotne w danym okresie oraz „odpływu”, czyli osób wyrejestrowanych z ewidencji, z różnych przyczyn w tym samym okresie.

„Napływ” i „odpływ” bezrobotnych w 2009 r. przedstawia poniższy wykres:

W 2009 r. zarejestrowało się ogółem 10265 osób. Po raz pierwszy w 2009 r. zarejestrowało się 1686, a po raz kolejny 8579 osób. Wśród tej liczby 8385 osób poprzednio pracowało, natomiast 1880 osób nie posiadało stażu pracy. W wymienionym okresie 8648 osób utraciło status osoby bezrobotnej, w tym z powodu podjęcia zatrudnienia 4227 osób, a 2425 osób z powodu nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy.

W Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stworzono kategorię osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Są to osoby bezrobotne, które ze względu na określone uwarunkowania mają duże problemy z wydobyciem się ze stanu bezrobocia. Pomoc jaką oferuje im Urząd pracy jest niewystarczająca. Pracodawcy nie są zainteresowani w zatrudnianiu takich osób. W tym wypadku potrzebne jest wsparcie działań Urzędu przez władze samorządowe a także państwowe.

Porównanie liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2008 i 2009 przedstawia poniższy wykres:

2. Analiza bezrobocia według zawodów.

Ranking wg. grup zawodów.

Klasyfikacja zawodów obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Lp.	kod grupy	nazwa grupy zawodów	2005	2006	2007	2008	2009
1.	0	Bez zawodu	1288	719	625	682	786
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	13	7	9	2	1
3.	2	Specjaliści	532	583	465	503	669
4.	3	Technicy i inny średni personel	1426	1259	848	928	1176
5.	4	Pracownicy biurowi	353	264	186	174	192
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1143	909	674	660	783
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	184	120	84	60	81
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3556	2423	1745	1721	2488
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn	275	221	170	170	246
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	689	594	462	403	552
			9459	7099	5268	5357	6974

W klasyfikacji grup zawodów, podobnie jak w poprzednich latach, nie zachodzą większe zmiany. Największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupie „7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. W grupie tej znajdują się zawody, tzw. fachowców, mimo to osobom posiadającym taki zawód trudno jest znaleźć zatrudnienie. Wiąże się to m. in.

z niskimi kwalifikacjami posiadanymi przez te osoby, brakiem osób młodych na rynku pracy. Na drugim miejscu znalazły się osoby z grupy „3. Technicy i inny średni personel”. Przyczyną braku pracy jest zbyt duża liczba osób posiadających zawody techniczne, a zbyt mała liczba pracodawców, zainteresowanych ich zatrudnieniem. Na trzecim miejscu są osoby z grupy „5. Pracownicy usług finansowych i sprzedawcy”.

Pomimo atrakcyjności niektórych zawodów wchodzących w skład tej grupy, pracodawcy nie zatrudniają takich osób powołując się na niskie przygotowanie do zawodu, brak chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji.

Ranking zawodów bezrobotnych.

W poniższej tabeli przedstawionych zostało dwadzieścia zawodów, w których najwięcej było zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Lp.	nazwa zawodu	kod zawodu	bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		pow. 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1.	Bez zawodu	000000	786	454	170	93	60	45
2.	Sprzedawca	522107	400	365	3	3	148	141
3.	Asystent ekonomiczny	341902	255	223	5	3	95	85
4.	Technik mechanik	311502	186	36	3	0	48	18
5.	Ślusarz	722204	149	11	0	0	41	3
6.	Murarz	712102	142	0	6	0	33	0
7.	Tokarz	722304	137	52	0	0	46	21
8.	Krawiec	743304	136	134	1	1	65	64
9.	Kucharz	512201	127	106	0	0	50	45
10.	Ekonomista	241102	119	90	10	9	32	27
11.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	321402	107	78	19	16	15	12
12.	Szwaczka	743604	105	105	0	0	60	60
13.	Piekarz	741203	102	17	2	0	19	6
14.	Robotnik budowlany	931301	93	5	1	0	22	2
15.	Sprzątaczk	913207	80	79	0	0	29	29
16.	Magazynier	413103	77	29	0	0	27	17
17.	Robotnik gospodarczy	914103	76	35	1	0	34	20
18.	Robotnik drogowy	931203	69	17	1	0	25	5
19.	Stolarz	742204	63	9	8	1	10	1
20.	Pracownik biurowy	419101	63	57	1	1	20	20
21.	Cukiernik	741201	57	42	6	3	16	13
22.	Fryzjer	514102	57	55	3	3	18	18
23.	Mechanik pojazdów samochodowych	723106	54	0	8	0	4	0
24.	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	713604	49	0	0	0	16	0
25.	Pedagog	244104	46	40	2	2	10	10
26.	Pielęgniarka	224101	42	42	1	1	16	16
27.	Kelner	512302	38	35	1	1	13	13

W rankingu zawodów niezmiennie na pierwszym miejscu znajduje się zawód sprzedawca, następnie asystent ekonomiczny i technik mechanik. Sprzedawców w PUP

w Starachowicach zarejestrowanych jest aż 400 osób. W tym osób długotrwale bezrobotnych jest 148. Pracodawcy narzekają na słabe przygotowanie kandydatów do pracy, a pracownicy na niekorzystne godziny pracy, niskie wynagrodzenie.

W przypadku zawodów asystent ekonomiczny i technik mechanik, zawody te wydają się być atrakcyjne, niestety rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć osób, które mają te zawody. Związane jest to także z tym, że są to zawody „atrakcyjne” dla szkół, nie wymagają dużych nakładów finansowych i wyspecjalizowanej kadry.

W zawodach typu: ślusarz, tokarz nie ma młodych ludzi, ponieważ szkoły zawodowe nie prowadzą nauki w tych zawodach. Pracodawcy nie chcą zatrudniać osób starszych, powołując się na kwalifikacje nie odpowiadające współczesnym wymaganiom.

Pojawienie się na rynku pracy dużej liczby kobiet posiadających zawód szwaczka związany jest z likwidacją dużej firm szwalniczych działających w Starachowicach. Ponad połowę kobiet w tym zawodzie stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Pocięszającym jest fakt, iż nie ma absolwentów szkół zawodowych w tym zawodzie. Pomimo posiadania konkretnego zawodu, kandydaci nie chcą podejmować pracy w tych zawodach. Argumentują to nieatrakcyjnością zawodu, niskimi płacami, chorobami zawodowymi. Część z tych osób jest zainteresowana zmianą zawodu, przekwalifikowaniem się, czasem otworzeniem własnego miejsca pracy.

3. Analiza ofert pracy według zawodów.

Dla lepszego zobrazowania rynku pracy w powiecie starachowickim nieodzowne jest prześledzenie ofert pracy, jakie do PUP zgłaszali pracodawcy. Jednak Urząd nie posiada pełnej informacji o wolnych miejscach pracy. Pracodawcy nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy, zatrudniają pracowników „na czarno”.

W 2009 r. Urząd dysponował 2157 ofertami pracy (spadek w stosunku do 2008 r. wyniósł 717 ofert). W tym ofert pracy subsydiowanej było 1425.

Nadal odczuwalny jest kryzys gospodarczy, który charakteryzuje się mniejszą ilością ofert pracy, które są również mało atrakcyjne. Przeważają oferty dla robotników gospodarczych i pozostałych pracowników przy pracach prostych. Część z tych osób zatrudnianych jest w ramach prac subsydiowanych. Poszukiwani są również pracownicy z grupy „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Niestety Urząd nie może zapewnić pracodawcom pracowników, ponieważ przeważają osoby starsze, posiadający niewystarczające kwalifikacje. Stosunkowo łatwo mogą znaleźć pracę osoby z grupy „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”. W tej grupie liczba osób bezrobotnych nie jest duża, a liczba ofert wystarczająca. Może wiązać się to z tym, że do wykonywania pracy potrzebne jest dobre przygotowanie zawodowe potwierdzone uprawnieniami.

Najmniej ofert pracy wpływa do Urzędu dla osób z wykształceniem wyższym, których jest najmniej zarejestrowanych. Osoby te najczęściej szukają pracy samodzielnie i wykazują większą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

W dwóch tabelach przedstawiona została ilość ofert pracy w rozbięciu na poszczególne grupy zawodów oraz wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy.

Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych w 2009 r.

Lp.	kod grupy	nazwa grupy zawodu	2009 r.
1.	0	Bez zawodu	0
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	15
3.	2	Specjaliści	111
4.	3	Technicy i inny średni personel	85
5.	4	Pracownicy biurowi	341
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	569
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	12
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	366
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	213
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	445
			2157

W poniższej tabeli pokazane zostały wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy w 2009 r.

l.p.	kod grupy	nazwa grupy zawodu	wybrane oferty pracy w zawodzie	ilość ofert
1.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	- kierownik małego przedsiębiorstwa w budownictwie	7
2.	2	Specjaliści	- specjalista ds. marketingu i handlu - fizjoterapeuta - chemik - nauczyciel przedszkola - pielęgniarka	15 13 11 11 5
3.	3	Technicy i inny średni personel	- pracownik administracyjny - przedstawiciel handlowy - technik informatyk - technik farmaceutyczny - telemarketer - księgowy - asystent ekonomiczny - zaopatrzeniowiec - animator kultury	127 31 12 10 10 9 8 7 6
4.	4	Pracownicy biurowi	- pracownik biurowy - operator wprowadzania danych - magazynier - sekretarka - rejestratorka medyczna - fakturzysta	207 26 23 21 12 10
5.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	- sprzedawca - kelner - kucharz - kontroler biletów - kosmetyczka - fryzjer	200 22 21 20 14 12
6.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	- ogrodnik terenów zieleni	11
7.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	- zbrojarz - rozbieracz - wykrawacz - mechanik pojazdów samochodowych - ślusarz - brukarz	60 20 18 16 15

			- murarz - spawacz ręczny - tynkarz - stolarz - pilarz - cieśla - malarz budowlany	15 14 13 13 11 9 9
8.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	- kierowca samochodu ciężarowego - operator obrabiarek sterowanych numerycznie - kierowca samochodu osobowego - operator maszyn do produkcji drutów i prętów - kierowca operator wózków jezdniowych - operator sprzętu do robót ziemnych	49 28 22 12 9 7
9.	9	Pracownicy przy pracach prostych	- robotnik gospodarczy - robotnik drogowy - robotnik budowlany - pomoc kuchenna - sprzątaczką - goniec - sortowacz	278 40 30 24 13 12 8

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sytuacja gospodarcza kraju, województwa i powiatu odbija się na sytuacji na lokalnym rynku pracy. W warunkach wysokiego bezrobocia efektywność monitoringu jest ograniczona przez brak dostatecznej liczby miejsc pracy.

Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, w którym liczba osób bezrobotnych jest wyższa niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

W poniższej tabeli przedstawione zostały wybrane zawody nadwyżkowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1.	224101	Pielegniarka	5	42
2.	241102	Ekonomista	1	119
3.	244104	Pedagog	1	46
4.	311204	Technik budownictwa	2	38
5.	311502	Technik mechanik	0	186
6.	312102	Technik informatyk	12	33
7.	311302	Technik elektryk	3	33
8.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	107
9.	341902	Asystent ekonomiczny	8	255
10.	341501	Handlowiec	1	44
11.	413103	Magazynier	23	77
12.	512201	Kucharz	21	127
13.	512302	Kelner	22	38
14.	514102	Fryzjer	12	57
15.	522107	Sprzedawca	200	400
16.	712102	Murarz	15	142
17.	712201	Betoniarz	5	47
18.	713604	Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	3	49
19.	713901	Technolog robót wykończeniowych	5	16

		w budownictwie		
20.	722204	Ślusarz	16	149
21.	722304	Tokarz	1	137
22.	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	18	54
23.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	5	59
24.	724201	Elektromonter (elektryk)	7	30
25.	741201	Cukiernik	7	57
26.	741203	Piekarz	7	102
27.	742204	Stolarz	13	63
28.	743604	Szwaczka	3	105
29.	812403	Tłoczarz w metalu	1	10
30.	913207	Sprzątaczką	13	80
31.	931301	Robotnik budowlany	30	93

W zawodach nadwyżkowych przeważają osoby z wykształceniem średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym.

W zawodach tych przeważają osoby długotrwale bezrobotne.

W rejestrze PUP w Starachowicach zarejestrowanych jest 255 osób posiadających zawód asystent ekonomiczny. Ofert pracy dla osób z tym zawodem wpłynęło 8. W rejestrze naszego Urzędu aż 95 osób zarejestrowanych w tym zawodzie zalicza się do kategorii osób długotrwale bezrobotnych. Natomiast na koniec 2009 r. zarejestrowanych było tylko 5 absolwentów posiadających zawód asystenta ekonomicznego.

O zawodach tych można powiedzieć, że pozornie są zawodami nadwyżkowymi. Pracodawcy mają problemy ze znalezieniem osób z poszukiwanymi przez siebie umiejętnościami. Spowodowane jest to tym, iż osoby kierowane, chociaż posiadają zawód, brak im doświadczenia zawodowego, albo utraciły uprawnienia ze względu długą przerwę w zawodzie (np. piekarz, cukiernik, szwaczka). Natomiast problem ze znalezieniem dobrych pracowników w zawodach typu: tokarz, ślusarz wynika z tego, że nie ma osób młodych, a osoby posiadające ten zawód nie przystają do nowych warunków pracy.

Problemem są również niskie zarobki, osobom bezrobotnym „nie opłaca się” podejmować oficjalnej pracy, wolą pracować nielegalnie. Duża grupa osób w ogóle nie jest zainteresowana jakąkolwiek pracą, wystarczają im zasiłki z ośrodka pomocy społecznej lub dorywcza praca.

Zawód deficytowy – to zawód, w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych.

Poniższa tabela przedstawia wybrane zawody deficytowe.

<i>Lp.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1.	211301	Chemik	11	4
2.	223903	Fizjoterapeuta	13	9
3.	233201	Nauczyciel przedszkola	11	4
4.	322301	Asystentka stomatologiczna	5	1
5.	322601	Technik farmaceutyczny	10	4
6.	341503	Przedstawiciel handlowy	31	6
7.	342205	Technik logistyk	4	1
8.	343101	Pracownik administracyjny	127	37
9.	347601	Animator kultury	6	0
10.	411101	Sekretarka	21	5
11.	411301	Operator wprowadzania danych	26	0
12.	412104	Fakturzysta	10	0
13.	419101	Pracownik biurowy	207	63
14.	422202	Rejestratorka medyczna	12	4
15.	514103	Kosmetyczka	14	5
16.	511204	Kontroler biletów	20	0
17.	514404	Bioenergoterapeuta	3	0
18.	621201	Ogrodnik terenów zieleni	11	7
19.	712204	Zbrojarz	60	6
20.	713201	Glazurnik	7	4
21.	713302	Tynkarz	13	3
22.	713501	Monter/składacz okien	8	0
23.	814190	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	9	0
24.	821107	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	28	9
25.	828403	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	6	0
26.	832101	Kierowca samochodu osobowego	22	16
27.	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	49	29
28.	833204	Operator sprzętu do robót ziemnych	7	3
29.	914103	Robotnik gospodarczy	278	76
30.	915105	Goniec	12	3

Wśród zawodów deficytowych przeważają oferty dla robotników gospodarczych, pracowników biurowych i pracowników administracyjnych. Oferty są przeważnie skierowane na miejsca refundowane, zarówno na staże jak i zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych.

Pracodawcy chcieliby aby pracownicy podejmujący pracę posiadali uprawnienia zawodowe. W związku z małą ilością kandydatów Urząd stara się organizować szkolenia, dzięki którym mogą uzyskać odpowiednie kwalifikacje. Duża liczba ofert tradycyjnie utrzymuje się w zawodach typu: pracownik administracyjny, pracownik biurowy.

W większości jednak są to oferty przeznaczone dla osób młodych, kończących szkoły, a zatem są to oferty refundowane. Na pewno oferty pracy w niektórych zawodach deficytowych pomagają osobom w trudnej sytuacji na rynku pracy tj. osobom długotrwale bezrobotnym, osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia, bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych.

Dla zobrazowania sytuacji na rynku pracy przedstawiono jeszcze zawody zrównoważone, to znaczy takie, których liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

<i>Lp.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1.	245101	Dziennikarz	3	3
2.	311101	Laborant chemiczny	3	3
3.	348202	Bibliotekarz	1	1
4.	421102	Kasjer handlowy	5	6
5.	833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	9	9

Osoby bezrobotne zarejestrowanych w PUP są klasyfikowane w zawodzie wyuczonym, a część w zawodzie wykonywanym. Wiele osób bezrobotnych dysponuje umiejętnościami nie ograniczającymi się do jednego zawodu, posiadają uprawnienia do wykonywania pewnych zawodów (np. kierowca operator wózków jezdniowych). Niedoskonały jest system rejestracji. Osoby są rejestrowane pod kodem zawodu ostatnio wykonywanym, co może utrudnić wyszukiwanie osób w określonym zawodzie. Osoba bezrobotna posiadająca kilka zawodów może w zależności od potrzeb rynku pracy podjąć zatrudnienie w zawodach nadwyżkowych jak i deficytowych.

Tendencja spadkowa bezrobocia została zahamowana w końcu 2008 r. Od tego czasu następuje wzrost liczby osób bezrobotnych, maleje liczba ofert pracy, którymi dysponuje Urząd.

Nadal niepokojącym zjawiskiem jest występujący brak ofert pracy dla kobiet. Szczególnie dla kobiet z wykształceniem zawodowym w przedziale wiekowym 35 – 44 oraz 45 – 54 lata. Pracodawcy nie są zainteresowani tworzeniem miejsc pracy dla tych kategorii osób bezrobotnych. W tym wypadku działania Urzędu Pracy powinny być wspomagane przez władze samorządowe i państwowe.

Pracodawcy nie mogą znaleźć pracowników w poszukiwanych przez siebie zawodach. Dotyczy to przede wszystkim osób z wykształceniem zawodowym. Związane jest to z brakiem wykwalifikowanych osób na rynku pracy, ale także z niskimi zarobkami proponowanymi przez pracodawców, naruszaniem przez nich przepisów prawa pracy. W tym wypadku zachodzi potrzeba większej współpracy z Państwową Inspekcją Pracy.

Osoby długotrwale bezrobotne mają duży problem z powrotem na rynek pracy. W tej grupie przeważają osoby starsze, nieposiadające odpowiednich kwalifikacji, często mające problemy np. alkoholowe. Pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem takich osób. W takich przypadkach również konieczna jest współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, a także większe zaangażowanie władz samorządowych miasta i powiatu.

Lokalni pracodawcy najbardziej zainteresowani są przeważnie subsydiowanymi formami zatrudnienia. Często wiąże się to z tym, że nie mają możliwości tworzenia nowych miejsc pracy z własnych środków. Zjawisko to znajduje odbicie w strukturze ofert pracy napływających do PUP w Starachowicach, wśród których znaczną część stanowią oferty pracy refundowanej. Jednak negatywną tendencją jest nie utrzymywanie nowych miejsc pracy, powstałych w wyniku otrzymania pomocy z urzędu.

Pracodawcy zwiększają wymagania dotyczące zatrudniania osób bezrobotnych, ale niestety nie wpływa to na podniesienie atrakcyjności ich ofert pracy.

Wychodząc naprzeciw zwiększającym się wymaganiom pracodawców Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach organizuje szkolenia, które mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia lub podwyższeniu swoich kwalifikacji.

Pozytywne jest tworzenie przez osoby bezrobotne własnych miejsc pracy poprzez uzyskanie środków na otwarcie działalności gospodarczej. Firmy takie na ogół działają bardzo sprawnie.

Coraz częstszym zjawiskiem jest podejmowanie pracy w innym zawodzie niż zawód wyuczony. Zjawisko to będzie się utrzymywać dalej. Świadczy to pozytywnie o kandydatach, o ich mobilności i możliwościach zawodowych.

Struktura zawodowa osób bezrobotnych ulega zmianom. Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach aktywnie wspomaga osoby bezrobotne tak, aby do pracodawców trafiali kandydaci zainteresowani zatrudnieniem i jednocześnie posiadający wystarczające kwalifikacje zawodowe. Ważne jest aby i pracodawcy zdali sobie sprawę, że chcąc pozyskać dobrych pracowników, muszą stworzyć im odpowiednie warunki pracy i płacy. Niewątpliwie stan bezrobocia zmniejszyłby się, gdyby urzędy pracy nie prowadziły ubezpieczenia zdrowotnego swoich klientów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stać się źródłem informacji w celu łagodzeniu skutków bezrobocia na terenie powiatu starachowickiego.

**DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
mgr Jarosław Nowak**